

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Strus

w sprawie z powództwa A.(...) GmbH w H. (Niemcy)

przeciwko "C.(...)" Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 sierpnia 2008 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 21 kwietnia 2008 r., sygn. akt V ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny, powołując się na przepisy art. 373 w związku z art. 130² § 3 k.p.c., odrzucił apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Gospodarczego w K. z dnia 24 stycznia 2008 r. z powodu nieuiszczenia należnej opłaty. Stwierdził, że pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, w dniu 3 marca 2008 r. wniosła apelację, w której oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą 119 140 EURO, i równocześnie uiściła opłatę w kwocie 21 062 zł, wyjaśniając, że za podstawę jej obliczenia przyjęła sumę stanowiącą równowartość przedmiotu zaskarżenia w złotych polskich według średniego kursu NBP z dnia wniesienia apelacji. Tymczasem należna opłata od apelacji wynosi 22 565 zł, wartość przedmiotu zaskarżenia wyrażonego w walucie obcej bowiem powinna być obliczona przy uwzględnieniu średniego kursu NBP obowiązującego

w chwili wniesienia pozwu (*tj.* $119\ 140\ \text{EURO} \times 3,7879\ \text{zł} = 451\ 291\ \text{zł} \times 5\% = 22\ 565\ \text{zł}$). Ponieważ pełnomocnik pozwanej w złożonej apelacji nie oznaczył wartości przedmiotu zaskarżenia kwotą pieniężną wyrażoną w pieniądzu polskim, należy przyjąć, że wartość ta nie została w ogóle oznaczona. Wskazany brak nie podlega jednak uzupełnieniu w trybie art. 130 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. z dwóch powodów. Po pierwsze, wartość ta jest wiadoma, nie jest to zatem brak, który uniemożliwia nadanie apelacji prawidłowego biegu. Po drugie, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CZP 77/07, nieopłacona apelacja wniesiona przez adwokata w sprawie o roszczenie pieniężne, w której nie oznaczono wartości przedmiotu zaskarżenia, podlega odrzuceniu bez wzywania o uzupełnienie jej braku w tym zakresie.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana zarzuciła naruszenie przepisów: art. 19 k.p.c. przez uznanie, że wartość zaskarżenia wyrażona w EURO powinna być przeliczona na pieniądź polski przy zastosowaniu średniego kursu NBP z chwili wniesienia pozwu, art. 19 k.p.c. przez przyjęcie, że wartość zaskarżenia wyrażona w EURO powinna być przeliczona przy zastosowaniu średniego kursu NBP z dnia 30 kwietnia 2008 r., mimo że w dniu tym pozew na pewno nie został wniesiony, art. 368 § 2 k.p.c. przez uznanie, że odpowiednie stosowanie art. 19 k.p.c. oznacza jego stosowanie wprost, bez uwzględnienia odmienności postępowania apelacyjnego, art. 25 k.p.c. przez jego niezastosowanie, mimo że w sprawie nie można ustalić daty wniesienia pozwu, i art. 373 w związku z art. 130² § 3 k.p.c. przez odrzucenie apelacji mimo braku podstaw do takiego rozstrzygnięcia. Podniosła też, że Sąd Apelacyjny poczynił błędne ustalenia faktyczne, uznał bowiem średni kurs NBP z dnia 30 kwietnia 2007 r. za kurs obowiązujący w chwili wniesienia pozwu, mimo że w dniu tym pozew na pewno nie został wniesiony, a dokładnej daty jego wniesienia nie można ustalić. W konkluzji żaląca wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie trzeba uznać za uzasadnione, aczkolwiek z innych przyczyn niż podniesione przez żalącą. Rozpoznając zażalenie Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c., stosuje odpowiednio przepisy o apelacji, co oznacza, że nie jest związany zarzutami sformułowanymi przez żalącego.

Nie ulega wątpliwości, że powód, wnosząc o zasądzenie sumy wyrażonej w walucie obcej, obowiązany jest – zgodnie z art. 19 § 2 k.p.c. – oznaczyć w pozwie kwotą pieniężną wartość przedmiotu sporu. Przyjmuje się bowiem powszechnie, że reguła wyrażona w art. 19 § 1 k.p.c. odnosi się tylko do roszczeń określonych w kwocie

wyrażonej w pieniądzu polskim. W niniejszej sprawie powód obowiązkowi temu zadośćuczynił, oznaczając wartość przedmiotu sporu kwotą 577 068,98 zł, stanowiącą – według obliczeń dokonanych przy zastosowaniu średniego kursu NBP z dnia 30 kwietnia 2007 r., wynoszącego 3,7879 PLN: 1 EURO – równowartość 152 345,36 EURO. Istotnie, z akt sprawy nie wynika, kiedy dokładnie pozew został wniesiony; czy nastąpiło to w dniu jego sporządzenia, czyli w dniu 1 maja 2007 r., czy też – jak przyjmuje żaląca – w dniu 2 maja 2007 r. Okoliczność ta pozostaje jednak bez znaczenia, skoro żaląca nie podniosła w tym zakresie zarzutu w trybie art. 25 § 2 k.p.c. i nie wykazała, by średni kurs NBP z dnia 2 maja 2007 r. był niższy od obowiązującego w dniu 30 kwietnia 2007 r. Nie uczyniła tego *notabene* również w zażaleniu. W konsekwencji, przyjęty przez powoda średni kurs NBP, wynoszący 3,7879 PLN: 1 EURO, trzeba uznać za miarodajny dla oznaczenia wartości przedmiotu sporu w chwili wniesienia pozwu.

Wnosząc apelację od wyroku Sądu Okręgowego, którym zasądzono na rzecz powoda kwotę 119 140 EURO, żaląca, zgodnie z art. 368 § 2 w związku z art. 19 § 2 k.p.c., obowiązana była oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą pieniężną wyrażoną w pieniądzu polskim, którą należało obliczyć – jak niewadliwie przyjął Sąd Apelacyjny – przy zastosowaniu kursu wynoszącego 3,7879 PLN: 1 EURO. Jak już bowiem wyjaśnił Sąd Najwyższy, dla określenia wartości przedmiotu sporu lub wartości zaskarżenia w sprawie o roszczenie pieniężne wyrażone w walucie obcej miarodajny jest kurs tej waluty w dniu wniesienia pozwu; późniejsza zmiana kursu jest w tym względzie bez znaczenia (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 1938 r., II C 2019/37, OSN 1938, nr 12, poz. 557, z dnia 18 maja 1984 r I CR 121/84, OSNCP 1985, nr 1, poz. 15 i z dnia 28 stycznia 1998 r., II CZ 174/97, niepubl.).

Sąd Apelacyjny trafnie zauważył, że w apelacji żaląca uchybiła obowiązkowi oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia sumą pieniężną wyrażoną w pieniądzu polskim, błędnie ocenił jednak konsekwencje tego uchybienia. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CZP 77/07 (niepubl.), do której odwołał się Sąd Apelacyjny przy ocenie skutków wspomnianego braku formalnego, dotyczyła innego stanu faktycznego. Chodziło w niej o sytuację, w której apelacja zawierała braki formalne podlegające uzupełnieniu i jednocześnie braki powodujące jej odrzucenie *limine*. W takim wypadku istotnie niecelowe byłoby wzywianie o uzupełnienie braków formalnych przed odrzuceniem apelacji, skoro ich ewentualne uzupełnienie musiałoby pozostać bez wpływu na konieczność odrzucenia.

W niniejszej sprawie apelacja była dotknięta brakiem usuwalnym w trybie art. 130 k.p.c. i nie było podstaw do jej odrzucenia *a limine*. Prezentując odmienny pogląd Sąd Apelacyjny przeoczył, że sankcja przewidziana w art. 130² § 3 k.p.c. wchodzi w grę wówczas, gdy od pisma nie uiszczono opłaty w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Jeżeli wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia budzi zastrzeżenia, Sąd – zgodnie z art. 25 § 1 w związku z art. 368 § 2 k.p.c. – powinien wydać postanowienie i określić tę wartość w sposób prawidłowy. Gdyby w wyniku sprawdzenia okazało się, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa od wskazanej przez stronę, Sąd powinien wezwać pełnomocnika żalącej do uiszczenia brakującej opłaty pod rygorem odrzucenia apelacji (art. 130³ § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 130² § 5 k.p.c.; zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CZ 17/08, niepubl.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.